

CECELIA AHERN

ŘEV

TŘICET ŽEN, TŘICET PŘÍBĚHŮ

Řev

Copyright © Cecelia Ahern 2018

Všetchna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Alena Byrne, 2021

Cover © Kreativní bojovníci s.r.o., 2021

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2021

ISBN 978-80-277-0866-6 (pdf)

Cecelia Ahern

ŘEV

Obsah

1	Žena, která se pomalu ztrácela	9
2	Žena, která zůstala na polici v koutě	21
3	Žena, které narostla křídla	29
4	Žena, kterou nakrmil kačer.	36
5	Žena, která si na kůži našla otisky zubů	44
6	Žena, která si myslela, že má rozbité zrcadlo	56
7	Žena, která se propadla do země a potkala tam dole spoustu dalších žen	67
8	Žena, která si objednala specialitu šéfkuchaře	80
9	Žena, která snědla fotografie	87
10	Žena, která zapomněla své jméno	94
11	Žena, které hlasitě tikaly hodinky	106
12	Žena, která zasela semínka pochybností	114
13	Žena, která reklamovala svého manžela	126
14	Žena, která ztratila zdravý rozum	143
15	Žena, která si obula manželovy boty	150

16	Žena, která byla rozlítaná	161
17	Žena, která měla srdce na dlani	171
18	Žena, která nosila růžovou	179
19	Žena, kterou to odfouklo.	198
20	Žena, která byla pevná v kramflecích	204
21	Žena, která mluvila ženštinou	214
22	Žena, která našla svůj svět v ústřici	224
23	Žena, která strážila gonádu	231
24	Žena, kterou zaškatulkovali	236
25	Žena, která se jen vezla s ostatními	244
26	Žena, která se usmála	255
27	Žena, která si myslela, že za plotem je tráva zelenější	259
28	Žena, která se rozpárala	267
29	Žena, která si dobře vybírala.	277
30	Žena, která řvala	284

Všem ženám, které...

Jsem žena, slyšíš mě řvát? Křičí nás tolik, že to ani
nejde spočítat.

Helen Reddyová a Ray Burton

1

Žena, která se pomalu ztrácela

1

Ozve se jemné zaklepání a pak se otevřou dveře. Dovnitř vstoupí zdravotní sestra Rada a zavře za sebou.

„Tady jsem,“ pronese potichu žena.

Rada se pátravě rozhlíží po místnosti, odkud hlas vychází.

„Tady jsem, tady jsem, tady jsem, tady jsem,“ opakuje žena měkce, dokud ji Rada nepřestane hledat.

Rada se dívá moc vysoko a trochu moc doleva, spíše směrem ke zbytku ptačího trusu na okně, který po tři dny omýval déšť.

Žena na sedátku u okna s výhledem na univerzitní areál si odevzdaně povzdychne. Nastoupila do fakultní nemocnice s takovou nadějí na uzdravení, a místo toho se po šesti měsících cítí jako pokusné morče, do kterého lékaři a vědci neustále a čím dál zoufaleji dloubají a rýpají ve snaze přijít na kloub jejím potížím.

Zjistili u ní velmi vzácnou a komplikovanou genetickou poruchu, která způsobuje, že se z jejího těla vytrácejí

chromozomy. Nejsou sebedestruktivní ani se nerozpadají, dokonce ani nemutují – funkce všech jejích orgánů se zdají naprosto normální – veškeré testy a vyšetření ukazují, že je všechno v pořádku a zdravé. Jednoduše řečeno ztrácí se ze světa, i když je stále ještě tady.

Mizení začalo pozvolně. Téměř nepostřehnutelně. Tolikrát slýchávala: „Ach, já si vás nevšiml“, tolikrát ostatní špatně odhadli její tělesné proporce, vráželi do ní a šlapali jí na nohy, ale ji to nijak neznepokojovalo. Zpočátku ne.

Ztrácela se stejnoměrně. Tady nešlo o zmizení ruky nebo prstu u nohy ani o náhlé zmizení ucha, jednalo se o pozvolné rovnoměrné vytrácení – prostě ubývala. Stalo se z ní třaslavé tetelení, opar chvějící se nad rozpálenou dálnicí, sotva patrný, mihotavý obrys. Když jste si hodně namáhali oči, dokázali jste její přítomnost, v závislosti na pozadí a okolním prostředí, jen tak tak rozpoznat. Záhy zjistila, že v čím přeplněnější a pestřeji zařízené místnosti se nachází, tím je viditelnější. Před jednobarevnou plochou byla v podstatě neviditelná. A tak si jako plátno pro svůj obraz vyhledávala vzorované tapety a usedala na židle s pestrobarevnými potahy, protože její silueta vzory rozmazávala, a lidé nejprve překvapeně přimhouřili oči a pak se podívali pořádně. I jako prakticky nepozorovatelná se však pořád rvla o to, aby ji bylo vidět.

Celé měsíce ji lékaři a odborníci vyšetřovali, novináři s ní dělali rozhovory, fotografové se snažili, co mohli, aby ji co nejlépe nasvítili a zachytili, ale žádný z nich se doopravdy nepokusil pomoci jí se uzdravit. A i přes starostlivost a laskavost některých z nich s každým dalším zhoršením jejích potíží zároveň narůstalo jejich dychtivé vzrušení. Ztrácela se a nikdo, ani ti nejlepší světoví specialisté, nevěděl proč.

„Přišel vám dopis,“ vytrhne ji Rada ze zadumání. „Myslím, že tenhle si budete chtít přečíst okamžitě.“

V ženě to probudí zvědavost, zpozorní. „Tady jsem, tady jsem, tady jsem,“ opakuje potichu tak, jak ji to naučili. Rada jde za zvukem jejího hlasu a v ruce drží na pohled elegantní poštovní obálku. Natáhne ruku a podrží obálku ve vzduchu.

„Děkuji,“ řekne žena a obálku si vezme. Zkoumavě si ji prohlíží. I přes elegantní starorůžový nádech připomíná pozvánku na oslavu dětských narozenin a jí projede známá vlna vzrušení. A Rada je nedočkavá, což v ní vzbuzuje zvědavost. Není neobvyklé, že dostává poštu – každý týden jí ze všech koutů světa chodí tucty dopisů: podbízející se odborníci, patolízalové pokoušející se jí vlísat do přízně, náboženští fanatici toužící po zapuzení, oplzlíci úpěnlivě dychtící oblažit veškerou svou pochroumanou touhou ženu, kterou by mohli osahávat, aniž by ji viděli. Žena však musí uznat, že tahle obálka, s jejím jménem vyvedeným dokonalým krasopisem, vypadá jinak než ty ostatní.

„Tu obálku znám,“ řekne Rada a vzrušeně usedne vedle ní.

Žena opatrně rozlepuje luxusní obálku, která vypadá draze a vyzařuje z ní jakýsi hluboký příslib a útěcha. Vytáhne z ní ručně psaný lístek.

„Profesorka Elizabeth Montgomeryová,“ přečtou obě ženy unisono.

„Já to věděla. To je ono!“ vyhrkne Rada, vezme ženu za ruku svírající lístek a stiskne ji.

2

„Tady jsem, tady jsem, tady jsem, tady jsem,“ opakuje žena, zatímco jí tým ošetřovatelů pomáhá se stěhováním na nové místo, které se na kdovíjak dlouho stane jejím domovem. Rada ženu doprovází k přistavené limuzíně, kterou pro ni nechala poslat profesorka Elizabeth Montgomeryová, a s ní těch několika málo sester, se kterými se zde žena sblížila. Ne všichni lékaři a zdravotníci se ale přišli rozloučit. Svojí nepřítomností vyjadřují protest – odchází od nich pryč navzdory veškeré práci a odhodlání, které jejímu případu věnovali.

„Už jsem uvnitř,“ pronese potichu a dveře od auta se zabouchnou.

3

Mizení nepřináší fyzickou bolest. Ovšem co se emocí týče, je to něco úplně jiného.

Po citové stránce si žena své mizení uvědomila krátce nato, co se jí přehoupala padesátka, ale fyzicky je zaznamenala až před třemi lety. Šlo o pomalý, avšak plynulý proces. Slýchávala: „já si vás nevšiml“, „neslyšela jsem vás sem potichu vklouznout“, anebo některý z kolegů najednou přerušil konverzaci, aby jí vysvětlil, o čem je řeč, přestože byla rozhovoru po celou dobu přítomna. Neustálé opakování, že je tam stále s nimi, ji začalo unavovat a četnost podobných komentářů znepokojovala. Začala nosit výraznější oblečení, nechala si udělat melír, mluvila hlasitěji, důrazně a nahlas vyjadřovala své názory, při chůzi dupala a vůbec dělala vše, co mohla, aby vyčnívala z davu. Mívala

chuť uchopit jejich obličej do dlaní, otočit je tváří k sobě a přimět je k přímému očnímu kontaktu. Chtělo se jí křičet: Dívejte se na mě!

V těch nejhorších dnech se vracívala domů plná naprosté bezmoci a zoufalství. Pozorovala se v zrcadle, jen aby se ujistila, že pořád existuje, a aby si to opakovaně připomínala. Začala dokonce s sebou všude nosit kapesní zrcátko, které vytahovala v okamžicích, kdy ji v metru přepadávala neochvějná jistota, že zmizela úplně.

Vyrostla v Bostonu, ale přestěhovala se do New Yorku. Věřila, že osmimilionové město je ideálním místem, kde najít přátelství, lásku a vztahy, kde začít žít. Dlouho to vypadalo, že se nemýlila, jenomže v posledních letech zjišťovala, že čím více lidí ji obklopuje, tím osamělejší se cítí. Její opuštěnost velkoměsto zkrátka umocňovalo. Nyní byla na nemocenské, ale předtím pracovala pro nadnárodní finanční společnost se 150 000 zaměstnanci působící ve 156 zemích. V budově na Park Avenue, kde měla kancelář, pracovaly téměř tři tisíce lidí, a přesto, jak léta plynula, se stále více cítila přehlížená a neviděná.

V osmatřiceti u ní předčasně propukla velmi silná menopauza. V noci se potila, často tolik, že musela dvakrát vyměňovat povlečení. V nitru jí doutnal výbušný vztek a frustrace. V těch letech chtěla být sama. Určité látky dráždily její pokožku a vyvolávaly návaly horka, které na oplátku rozněcovaly bouřlivé vášně. Během dvou let přibrala deset kilo. Koupila si nové oblečení, ale v ničem se necítila dobře, nic jí nesedělo. Cítila se nepohodlně ve vlastní kůži. Na pracovních schůzkách s převážně mužským osazenstvem, kde si dříve připadala jako ryba ve vodě, se najednou cítila nejistá. Zdálo se jí, že všichni muži do jednoho v místnosti to ví, že během prezentace či pracovního

oběda všichni ten její prudký nával horka cítí, vidí, jak se jí po krku rozlévá červeň, na obličeji vyrazí pot a šaty se jí lepí na kůži. V té době nechtěla, aby se na ni kdokoli díval. Aby ji kdokoli viděl.

Když si večer vyšla ven, vnímala krásu mladých pružných těl oděných ve sporých šatečkách a v botách na nesmyslně vysokých podpatcích, jak se svíjejí do rytmu písní, které také znala a uměla. Stále ještě na této planetě žila, i když už se pro ni nehodila, a muži jejího věku si zatím více než jí všímali těch mladých dívek a žen.

A přesto, že i nyní zůstává cennou osobou, která má světu co nabídnout, sama sebe už tak nevnímá.

V novinách ji častovali přezdívkami „Mizející žena“ a „Ztrácející se žena“, v osmapadesáti se proslavila po celém světě. Odevšad se za ní slétali specialisté, štourali se v jejím těle i v duši, jen aby zase odjeli, aniž došli k jakýmkoliv závěrům. A navzdory jejich bezvýsledné práci byla sepsána celá řada studií a na adresu oněch znalců specializovaných oborů uděleno mnoho ocenění a vysloveno mnoho chvály a uznání.

Od posledního stadia mizení uplynulo šest měsíců. Teď už není ničím víc než pouhým chvěním. Došly jí síly. Ví, že jí nedokážou pomoci, sleduje, jak si to pokaždé nadšeně přihasí a vzrušením bez sebe ji vyšetřují, načež zklamaně a otráveně odjíždějí. A s každou další ztrátou jejich nadějí se drolí i ta její.

4

Jak se přibližují k Provincetownu na mysu Cape Cod, jejímu novému cíli, její strach při pohledu na bývalý maják

přestavěný na sanatorium vystřídá záblesk očekávání. Profesorka Elizabeth Montgomeryová na ni čeká u vchodu. Budova se tyčí k nebi jako ohromný maják naděje.

Řidič otevře dveře a žena vystoupí.

„Tady jsem, tady jsem, tady jsem, tady,“ říká, zatímco kráčí po cestě k profesorce Montgomeryové.

„Co to probůh říkáte?“ zeptá se profesorka Montgomeryová káravě.

„To mě naučili v nemocnici,“ odpoví žena tiše, „aby ostatní věděli, kde jsem.“

„Kdepak. Ne, ne, ne, tady takhle nemluvíme,“ řekne profesorka příkrým tónem.

Ženu nejprve zaplaví pocit, že právě dostala vyhubováno, pak ji zalije vlna zlosti, že to zvorala hned první minutu po příjezdu. Nakonec si ale uvědomí, že jí profesorka Montgomeryová hledí přímo do očí a že jí přehodila přes ramena příjemný kašmírový šál a vede ji nahoru po schodech, zatímco řidič za nimi nese kufrы. Poprvé za dosti dlouhou dobu má žena přímý oční kontakt s někým jiným než toulavou kočkou žijící v nemocničním areálu.

„Vítejte v Majáku rozvoje pro ženy profesorky Montgomeryové,“ pronese profesorka Montgomeryová, zatímco vede ženu dovnitř. „Je to trošku moc slov a lehce narcistické, ale ujalo se to. Na začátku jsme to tu nazývali ‚Útočiště pro ženy profesorky Montgomeryové‘, ale to jsem brzy změnila. Útočiště zní negativně, naznačuje útěk od něčeho těžkého, nebezpečného nebo nepříjemného, ústup, krok zpátky, úprk, stáhnutí se. Ne. Tady ne. Tady děláme přesný opak. Děláme pokroky. Posunujeme se dál, rozvíjíme se, narovnáваме se, rosteme.“

Ano, ano, ano, přesně tohle potřebuje. Žádné návraty, žádné ohlížení se zpátky.

Doktorka Montgomeryová ženu zavede do recepcce. Maják, ač překrásný, se zdá prapodivně prázdný.

„Tiano, vedu našeho nového hosta.“

Tiana ženě pohlédne přímo do očí a podá jí klíč od pokoje. „Moc vás tu vítám.“

„Děkuji,“ zašeptá žena. „Jak to, že mě vidíte?“ zeptá se.

Doktorka Montgomeryová jí konejšivě stiskne rameno.

„Čeká nás spousta práce. Tak se do toho pustíme, ano?“

Jejich první sezení se koná v místnosti s výhledem na pláž Race Point. Zatímco žena naslouchá narážení vln do břehu a křiku racků a nasává slaný vzduch i aroma voňavých svící, tak daleko od sterilního prostředí nemocnice, které ji dosud obklopovalo jako pevnost, konečně se dokáže uvolnit.

Profesorka Elizabeth Montgomeryová, kypící inteligencí a vzděláním – šest dětí, jeden rozvod, dvě manželství – a nejoslnivější bytost, kterou kdy žena spatřila, si hová v proutěném křesílku na nadýchaných polštářcích a nalévá jim do neladících hrníčků mátový čaj.

„Moje teorie je,“ řekne profesorka Montgomeryová a přitáhne si nohy blíže, „že jste nechala samu sebe zmizet.“

„Že jsem si to způsobila sama?“ opáčí žena a vnímá, že zvyšuje hlas, cítí závan vzteku, že letmý nádherný okamžik je přerušen.

Profesorka Montgomeryová se usměje svým překrásným úsměvem. „Nedávám to za vinu pouze vám. Můžete se o ni podělit se společností. Může za to nekritický obdiv a sexualizace mladých dívek a žen. Může za to nadměrná orientace na vzhled a na krásu, tlak na ženy podvolovat se očekávaním ostatních způsobem, jaký pro žádného muže neplatí.“

Její hlas má hypnotický účinek. Je laskavý. Pevný. Beze vzteku. Bez odsuzování. Bez hořkosti. Beze smutku. Prostě jen konstatuje. Protože to tak prostě je.

Ženě naskočí husí kůže. Posadí se zpříma, srdce se jí rozbuší jako o závod. Tohle je něco, co dosud neslyšela. První nová teorie během mnoha měsíců, která na ni silně zapůsobí fyzicky i emocionálně.

„Jak si asi dokážete představit, mnoho z mých mužských kolegů se mnou nesouhlasí,“ pokračuje profesorka sarkasticky a usrkne si čaje. „Je to pro ně hořká pilulka. Pro ně. A tak jsem si to začala dělat po svém. Nejste první mizející žena, kterou jsem potkala.“ Žena zalapá po dechu. „Testovala jsem a zkoumala ty ženy stejně, jako to ti specialisté dělali s vámi, jenomže já jsem za nějaký čas přišla na to, jak podobné potíže léčit. Sama jsem musela zestárnout, abych to úplně pochopila.

Hodně jsem se tím zabývala, psala o tom, že jak ženy stárnou, jsou z tohoto světa postupně vymazávány, už je nevidáme v televizi, ve filmech či v módních časopisech, vídáme je jedině přes den v televizních reklamách varujících před selháváním tělesných funkcí a neduhy či propagujících elixíry a lektvary na pomoc v boji proti stárnutí. Jako kdyby stáří bylo něco, proti čemu se musí bojovat. Zní vám to povědomě?“

Žena přikývne.

Profesorka pokračuje: „Starší ženy jsou na televizních obrazovkách prezentovány jako závistivé potvory, které ničí vyhlídky mužů či mladších žen, nebo jako bytosti závislé na ostatních, neschopné držet vlastní životy pevně v rukách. A navíc, jakmile dosáhnou pětapadesáti, z televizních obrazovek zmizí úplně. Ztratí se. Jako by už mezi námi vůbec nežily. Když jsem tohle pochopila, zjistila jsem, že se ženy s takovými ‚skutečnostmi‘ dokáží vnitřně ztotožnit. Má tvrzení jsou znevažována jako feministické tirády, ale já žádné tirády nepronáším, já se jen

pozorně dívám.“ Profesorka usrkne mátový čaj a sleduje, jak se žena, která pomalu mizela, pomalu vyrovnává s tím, co slyšela.

„Setkala jste se s ženami, jako jsem já?“ zeptá se žena stále ještě ohromeně.

„Tiana v recepci byla přesně jako vy, když před dvěma lety přijela.“

Počká, až to žena vstřebá, a pak se zeptá: „Koho jste viděla, když jste vešla dovnitř?“

„Tianu,“ odpoví žena.

„Koho dalšího?“

„Vás.“

„Koho dalšího?“

„Nikoho.“

„Tak se podívejte ještě jednou.“

5

Žena vstane a jde k oknu. Moře, písek, zahrada. Zarází se. Na houpačce na verandě spatří tetelení a nedaleko se roztřesený obrys s dlouhými černými vlasy dívá na moře. U záhonku klečí téměř měňavá postava a sází květiny. Čím pozorněji se dívá, tím více žen v rozličných stadiích mizení vidí. Je to jako s hvězdami vycházejícími na nočním nebi: čím více si její zrak přivyká, tím více se jich objevuje. Ženy jsou úplně všude. Při příjezdu prošla přímo kolem nich.

„Ženy také potřebují ženy vidět,“ řekne profesorka Montgomeryová. „Pokud se navzájem nevidíme, pokud nevidíme samy sebe, jak můžeme očekávat, že nás uvidí někdo jiný?“

Ženu přemůžou city.

„Společnost vám opakovaně říkála, že na vás nezáleží, že neexistujete, a vy jste jí naslouchala. Vstřebávala jste tyto informace póry, dovolila jste, aby vás sžíraly zevnitř. Sama sobě jste tak dlouho opakovala, že na vás nezáleží, až jste tomu nakonec sama uvěřila.“

Žena překvapeně přikývne.

„Takže, co teď musíte udělat?“ Profesorka Montgomeryová obejmě dlaněmi hrnek, aby si ohřála prsty, a zanoří svůj pohled do ženina, jako by komunikovala s nějakou její jinou, hlubší součástí, vysílala signály a předávala informace.

„Musím věřit, že se zase objevím,“ řekne žena, ale hlas má zastřený, jako by celé roky jen mlčela. Odkáže si.

„Více než to,“ pobízí ji profesorka Montgomeryová.

„Musím věřit v sebe samu.“

„Společnost nám neustále omílá, abychom věřily v sebe samé,“ odpálkuje ji profesorka pohrdavě. „Činy jsou mocnější než slova. V co přesně musíte věřit?“

Žena přemýšlí a pak si uvědomí, že jde o víc než jen o správnou odpověď. V co chce doopravdy věřit?

„Že na mně záleží, že mám právo tu být, že jsem potřebná, důležitá, užitečná...“ sklopí pohled ke svému hrnku, „sexy.“ Pomalu se nadechne a vydechne nosem, její sebevědomí narůstá. „Že za to stojím. Že skrývám potenciál a nabízím možnosti, že stále ještě dokážu čelit novým výzvám. Že mohu být přínosná. Že jsem zajímavá. Že ještě nejsem úplně odepsaná. Že lidé vědí, že *tu jsem*.“ Při těch posledních slovech se jí zlomí hlas.

Profesorka Montgomeryová položí hrnek na skleněný stůlek a uchopí ženu za ruce. „Já vím, že tu jste. Já vás vidím.“

V tom okamžiku žena s jistotou ví, že se vrátí. Dokáže to. Pro začátek se zaměří na své srdce. A potom přijde i všechno ostatní.

2

Žena, která zůstala na polici v koutě

Stalo se to krátce po jejich prvním rande, když jí bylo šestadvacet a celý svět zářil a leskl se novotou. Odešla z práce dřív, aby jela za svým novým milým, celý den počítala minuty, kdy už budou spolu, hořela nedočkavostí, až ho zase uvidí, a našla RONALDA v obývacíku, jak horečně buší kladivem do zdi.

„Copak to děláš?“ rozesmála se nad jeho zaujatým výrazem, nad tím, jak v potu tváře odhodlaně předvádí nový, dosud neprojevený rys kutilství. V tom okamžiku se jí líbil ještě víc.

„Přitlukám ti polici.“ Sotva na ni pohlédl a znovu se s vervou pustil do zatloukání hřebíku.

„Polici?“

Ronald ještě chvíli bušil kladivem a pak zkontroloval, jestli je police vodorovná a pevně drží.

„To je tvůj způsob, jak mi říct, že chceš, abych se k tobě nastěhovala?“ řekla žena se smíchem a divoce tlukoucím srdcem. „Myslím ale, že správně mi máš dát šuplík, a ne polici.“

„Ano, samozřejmě že chci, aby ses ke mně nastěhovala. A hned. A chci, abys nechala práce a posadila se tam nahoře. Aby se na tebe všichni mohli dívat, obdivovat tě, vidět to, co vidím já: nejkrásnější ženu na celém světě. Nebudeš muset hnout prstem. Nebudeš muset vůbec nic dělat, jen pěkně v ústraní sedět na té polici a nechat mě tě milovat.“

Srdce jí přetévalo city, oči slzami. Hned druhý den už seděla nahoře na polici. Metr a půl nad zemí ve výklenku obývacího pokoje napravo vedle krbu. Tam také poprvé potkala Ronaldovu rodinu a přátele. Stáli v kroužku pod ní, v rukách sklenky s pitím, celí pať nad tím divem nové lásky v Ronaldově životě. Posadili se ke stolu v přilehlé jídelně, a i když žena na všechny neviděla, slyšela je a mohla se hovoru účastnit. Cítila se nad nimi vyvýšená – obdivovaná, uctívaná, respektovaná jeho přáteli, zbožňována jeho matkou, záviděna jeho bývalými přítelkyněmi. Ronald na ni pyšně hleděl, na tváři uchvácený úsměv, který říkal vše. *Moje*. Sršela mládím a touhou, tam nahoře hned vedle police na trofeje, připomínající někdejší Ronaldova školní fotbalová vítězství a nedávné úspěchy v golfu. Nad nimi visela dřevěná tabulka s mosaznou plaketou a na ní se vyjímal hnědý pstruh, největší pstruh, kterého Ronald v životě chytil, když s otcem a bratrem rybařil. Toho pstruha převěsil, aby udělal místo pro její polici, a díky tomu na ni muži v jeho životě hleděli s ještě větším respektem. Když přicházela na návštěvu její rodina a přátelé, mohli odcházet s klidným srdcem a vědomím, že je v bezpečí, chráněna, zbožňována a – což je nejdůležitější – milována.

Byla pro něj tím nejdůležitějším na světě. Vše se točilo kolem ní a jejího postavení v jeho domě, v jeho životě. Ve všem jí servilně vyhovoval, kroužil jen kolem ní. Chtěl ji neustále mít na té polici. Jediný okamžik, který se trochu

rovnal jejímu pocitu vlastní důležitosti v jeho světě, přicházel v Den oprašování trofejí. Ten den Ronald probíral všechny své trofeje, oprašoval je a leštil a pochopitelně přišla řada i na ni. Sundal ji z police dolů a milovali se. Nablýskaná a zářící, s obnoveným leskem, jiskrou a energií se pak vyšplhala zpátky na polici.

Vzali se, žena přestala pracovat a věnovala se dětem. Objímala je, probděla na polici celé noci, zatímco je utišovala, a pak poslouchala, jak dole spokojeně vrní. Dívala se, jak spí, a sledovala, jak rostou na koberečku a v dětské ohrádce pod ní. Ronald chtěl, aby zůstala na polici sama, najal pomoc k dětem, aby na sebe měla čas, aby mohla zůstat na místě, které pro ni vybudoval, aby kvůli dětem o něco z ní nepřišel a jejich mimořádný vztah se nezměnil. Slychávala o párech, které se po narození dětí rozešly, o manželech, kteří se po příchodu dětí cítili odstrčeni. Nechtěla, aby se to stalo i jim, chtěla tam pro něj zůstat pořád stejná, stále cítit jeho obdiv. Její místo bylo na polici. Odtamtud o všechny starostlivě pečovala a díky její pozici v domácnosti k ní vždy všichni vzhlíželi. To až později, až když děti vyrostly a odešly z domova, dvacet let ode dne, kdy poprvé vyšplhala nahoru, na ni padla osamělost.

Zato však s intenzitou poplašeného zvonku.

Začalo to novou televizí. Neviděla na ni. Neviděla, na co se Ronald dívá. Nikdy předtím jí to nevadilo, dříve raději pozorovala obličej svých dětí sledujících televizi než televizi samotnou. Ale na sedačce už nikdo nesesedl, pokoj ztichl a ona potřebovala rozptýlení, únik před skutečností. Společnost. Ronald koupil novou televizi, plochou obrazovku, kterou přidělal na stěnu, což znamenalo, že nešla naklonit, a najednou ženě zmizela z očí stejně jako její děti. A pak ty večírky, které Ronald organizoval, aniž by ji na

ně zval či jí o nich alespoň řekl. Konaly se přímo kolem ní za účasti lidí, které neznala, a u některých žen nevěděla, co si o nich má myslet. A vše se to dělo přímo tady v jejím vlastním domě – přímo jí pod nosem, abychom tak řekli.

Dívala se dolů, jak se Ronaldův život odvíjí pod ní bez ní, jako by ani nebyla v místnosti, jako by nepatřila do jeho života. Skrývala svůj zmatek za úsměvem a snažila se s nimi držet krok, zkoušela se k nim přidat, jenomže oni ji z té police neslyšeli a už je omrzelo vzhlížet pořád k ní nahoru a mluvit hlasitě. Posunuli se dál. Ronald jí zapomínal dolévat pití, nedbal o ni, už ji nikomu nepředstavoval. Jako by úplně zapomněl, že tam je. A pak dům rozšířil. Trvalo to celé měsíce, a když skončil a protáhl kuchyň směrem do zahrady, všechny večírky se přesunuly tam. Místnost s televizí, dříve hlavní salon, tepající srdce jejich domova, teď nebyla nic jiného než malý útulný kamrlík. Pozbyla na velkoleposti i významu. Žena se dostala do bodu, kdy cítila, že už není součástí jeho života.

A pak přišel ten sobotní večer. Celý den strávila sama, zatímco Ronald hrál golf, zatímco děti měly plné ruce práce s vlastními životy.

„Ronalde,“ řekne.

Ronald sedí na sedačce a sleduje něco, co ona nevidí. Zamručí něco místo odpovědi a ani k ní nahoru nevzhledne.

„Nějak se tady nahoře necítím dobře.“ Žena slyší, jak se jí chvěje hlas, na hrudi cítí tíhu. *Když jsi mě sem nahoru vysadil, měl mě každý vidět, měla jsem být středobod všeho, ale teď... teď se všechno děje beze mě, zcela mimo mě. Cítím se tak odstrčená.* Nedokáže to však říct nahlas, z úst jí nevyjde ani slovo. I pouhé pomyšlení na tuto možnost ji děsí. Má ráda svoji polici, je jí tam dobře, je to její místo, vždycky tam seděla, a měla by tam zůstat navždycky. To Ronald ji

tam uklidil do kouta na polici, chtěl všechny starosti držet stranou od ní, udělal to pro ni.

„Chceš ještě jeden polštářek?“ zeptá se Ronald. Zvedne polštář ležící vedle něj a hodí jí ho. Žena ho chytí a překvapeně se podívá nejprve na polštář a pak na Ronalda, srdce jí buší jako zvon, duše bolí. Pak Ronald vstane.

„Můžu ti koupit nový, větší,“ řekne a vypne zvuk.

„Nechci nový polštář,“ řekne žena tiše a vlastní reakce jí úplně vykolejí. Obyčejně se jí přeci takové věci líbí.

Ronald se chová, jako by ji neslyšel, anebo jako by ji slyšel, ale ignoroval ji. Nedokáže to rozluštit.

„Jdu na pár hodin ven. Uvidíme se později.“

V naprostém šoku hledí žena upřeně na zavřené dveře a naslouchá, jak Ronald startuje motor auta. Pomalu se k tomu schylovalo celá léta, ale nyní, právě teď, přišel okamžik prohlédnutí. Všechny ty malé náznaky se spojily a udeřily na ni s takovou silou, že ze svého bidýlka div nespadla. Ronald ji dal do ústraní na polici, obdivovanou ženu, již zbožňoval a toužil ochraňovat a vystavovat, a teď, když už ji všichni viděli, obdivovali a pogradulovali k úspěchům – *jemu* –, teď už nezbyvá nic. Je jen kus nábytku, zašlá trofej na polici, stejně jako ty ostatní, zastrčená v malé komůrce. Už si ani nedokáže vzpomenout na poslední Den oprašování trofejí, jak dlouho už ji nesundal dolů, aby ji oprášil a dodal jí lesku?

Žena je celá ztuhlá. Poprvé si to uvědomuje. Její tělo potřebuje pohyb. Potřebuje se protáhnout. Potřebuje prostor pro růst. Příliš mnoho let strávila vysedáváním tady nahoře, kde představovala jen trofej svého muže, součást jeho úspěchů, a nyní vůbec netuší, co představuje sama pro sebe. Nemůže z toho vinit Ronalda, sama ochotně vyšplhala nahoru. Sobecky hltala pozornost, ocenění, závist a obdiv.

Líbilo se jí být ta nová, oslavovaná, jeho. Jak pošetilé. Ne proto, že by si myslela, že je to krásné, ale protože si myslela, že by to mělo být to jediné.

Zatímco jí hlavou víří myšlenky, upustí polštář, který k sobě útěšně tiskla. Lehce dopadne na měkký koberec. Ozve se měkké *puf*. Žena hledí dolů na polštář a přitom pochopí ještě něco dalšího.

Může z police slézt. Může slézt dolů. Mohla to pochopitelně udělat kdykoliv, ale nějak se jí zdálo, že sem nahoru patří, že je to její přirozené místo. A proč by se kdokoliv dobrovolně vzdával svého teplého místa, že? Dech se jí zrychlí nad tou nebezpečnou novou myšlenkou, v krku ji zašimrá prach a ona se rozkašle a poprvé zaslechne, jak jí zasípá v hrudi.

Nemá tady co sedět a lapat prach! Spustí se dolů. Jednu nohu si dá na křeslo pod polici, kde Ronald dříve sedával a rukou ji držel za chodidlo, zatímco se díval na televizi – až do té doby, než přidělal tu novou plochou obrazovku. Natáhne ruku ke zdi, aby se něčeho přidržela. V dosahu je jen hnědý pstruh. Vtom jí sklouzne po područce křesla noha v punčoše, ruka jí v panice vystřelí, hledá, čeho by se zachytila, a chytne se pstruha za otevřenou tlamu. Pod její vahou se destička se pstruhem na zdi zhoupne. Celé ty roky visel na jediném hřebíčku. Taková drahocennost. Mysleli byste, že něco tak cenného si manžel přidělá pečlivěji. Při tom pomyslení se žena usměje. Destička i se pstruhem sjede ze skobičky, a zatímco se žena odevzdaně svalí do křesla, vidí, jak pstruh padá dolů přímo na skleněnou polici pod ním, na to posvátné mauzoleum fotbalových a golfových trofejí. Bum, bác, prásk. Všechno se sesype dolů. Nastane ticho.

Prolomí jej ženino nervózní zachichotání.

Potom pomalu spustí na podlahu jedno chodidlo. Pak druhé. Postaví se, cítí, jak jí ve ztuhlých kloubech praská. Podlaha, na kterou se tak dlouho dívala, kterou zná tak dobře očima, jí pod nohama připadá neznámá. Zavrtí prsty u nohou v huňatém koberci, chodidla zaboří do měkkých vláken, pěkně se v tom novém území pod policí zakoření. Rozhlédne se po pokoji, z nového úhlu se zdá tak cizí, nový.

A znenadání pocítí nutkání udělat něco nového i se svým životem.

Když se Ronald vrátí z hospody, najde ženu s golfovou holí v ruce, s jeho nejlepším driverem. Fotbalové a golfové trofeje leží na podlaze uprostřed střepů. Mrtvými očima na něj z toho nepořádku hledí hnědý pstruh.

„Moc se tam nahoře prášilo,“ vyhekne žena námahou bez dechu a znovu se rozmáchne holí směrem k dřevěné polici.

Je to tak dobrý pocit, že se rozmáchne ještě jednou.

Dřevěná police se rozbije na kusy, třísky se rozletí pokojem. Žena se přikrčí. Ronald si dlaněmi zakryje obličej.

Když dlaně opatrně sundává, žena se nedokáže ovládnout a zplna hrdla se rozesměje jeho šokovanému výrazu.

„Moje máma vždy dávala své nejhezčí kabelky v igelitových obalech do skříně. Schovávala si je pro speciální příležitosti, ale zůstaly v té skříni až do dne, kdy umřela. Všechny ty nádherné, tolik obdivované věci, co nikdy nespátřily denní světlo, protože ani výjimečné okamžiky ve svém životě nepovažovala za dostatečně výjimečné. Namísto aby je nosila a radovala se z nich, pořád čekala na něco ještě výjimečnějšího.

Říkávala mi, že si věcí málo vážím, že bych si měla svůj majetek více opečovávat, ale kdyby tady teď stála vedle mě, řekla bych já jí, že to celé popletla. Měla si vážít těch

každodenních věcí, uvědomit si jejich hodnotu a víc si je užívat. Ale ona to neudělala a zamkla si dveře k dalšímu potenciálu.“

Ronaldova ústa se otevřou a zavřou, aniž by z nich vyšlo jediné slovo. Pohlédne na kusy zarámovaného pstruha na podlaze.

„Takže,“ žena se znova rozmáchne holí na zeď a pevně prohlásí: „Zůstávám tady dole.“

A bylo to.

Žena, které narostla křídla

Doktor říkal, že je to hormonální. Stejně jako nahodilé chloupky, které jí vyrašily na bradě po narození dětí, jí časem začaly pod kůží na zádech vystupovat kosti, rašily jí z páteře jako větve stromu. Rozhodla se nejít na rentgen, jak doporučoval lékař, ani si příliš nebrala k srdci jeho přednášky o hustotě kostí a osteoporóze. Necítí tělesnou slabost, ale narůstající sílu, která jí postupuje od páteře obloukem až po ramena. Doma v soukromí jí manžel výstupky na zádech přejíždí prstem, a když je sama, svlékne se do naha, stoupne si před zrcadlo a zkoumá své měnící se tělo. Z boku vidí obrysy vystupující pod kůží na ramenou. Když si troufne jít ven, je vděčná za hidžáb, jenž jí volně padá přes ramena a záhadné výrůstky zakrývá.

Kdyby necítla, jak se v ní vzdouvá ohromná síla, změny v jejím těle by ji děsily.

Nežije v této zemi příliš dlouho, a když vodí děti do školy, ostatní matky na ni upřeně zírají, i když se snaží předstírat pravý opak. Ta každodenní shromáždění před školními vraty jí nahánějí strach. Jakmile má školu na dohled,